

Sygn. akt VIII U 1842/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2017 roku.

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodniczący – Sędzia S.O. Zofia Kubalska

Protokolant - sekretarz sądowy Ewelina Parol

po rozpoznaniu w dniu 16 maja 2017 roku w Lublinie

sprawy M. K. (1)

z udziałem T. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o wysokość podstawy wymiaru składek

na skutek odwołania M. K. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 9 kwietnia 2015 roku numer (...)

znak (...)- (...)

I.zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że podstawę wymiaru składek M. K. (1) podlegającej ubezpieczeniom jako pracownik u płatnika T. B. na ubezpieczenia: emerytalne i rentowe, chorobowe, wypadkowe i odpowiednio ubezpieczenie zdrowotne za miesiące: wrzesień, październik, listopad i grudzień 2014 roku stanowi wynagrodzenie w kwocie 3 779,74 zł (trzy tysiące siedemset siedemdziesiąt dziewięć złotych siedemdziesiąt cztery grosze);

II.zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. na rzecz M. K. (1) kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VIII U 1842/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 kwietnia 2015 roku (...) Oddział w L. ustalił podstawę wymiaru składki dla M. K. (1) z tytułu zatrudnienia jako pracownik u płatnika PHU (...) T. B. w miesiącach od września 2014 roku do listopada 2014 roku na ubezpieczenia: emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe na kwotę 1680 złotych, na ubezpieczenie zdrowotne na kwotę 1449,67 złotych, w grudniu 2014 roku na ubezpieczenia: emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe na kwotę 952,00 złotych, a na ubezpieczenie zdrowotne na kwotę 821,48 złotych. W ocenie organu rentowego ustalenia wynagrodzenia w wysokości 3779,74 złotych na krótko przed zajściem zdarzenia rodzącego uprawnienia do wypłaty świadczenia z ubezpieczenia społecznego z gwarantowaną w umowie kwota wynagrodzenia, powoduje, że przeciętny stosunek wynagrodzenia wypłacanego świadczenia do wniesione składki pozostaje w oderwaniu od ustawowych regulatorów rozłożenia kosztów świadczenia, a efekt jest sprzeczny z zasadami współzycia społecznego (k. 1-3 akt ZUS).

M. K. (1) wniosła odwołanie od powyższej decyzji, domagając się jej zmiany. Argumentowała, że podwyższenie wynagrodzenia wiązało się ze zwiększeniem obowiązków, jakie miała wykonywać od dnia 1 września 2014 roku (odwołanie – k. 2-6 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie, argumentując jak w zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie – k. 8-10 a.s.).

Sąd Okręgowy w Lublinie ustalił i zważył, co następuje:

T. B. od 2001 roku prowadzi działalność gospodarczą po firmą Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe (...). Na początku płatnik w ramach tej działalności prowadził osiedlowy bar, a w 2008 roku wybudował i otworzył restaurację. Natomiast w 2013 roku rozszerzył działalność o bazę hotelową, na którą składało się dwanaście dwuosobowych pokoi umiejscowionych nad restauracją (zeznania ubezpieczonej k. 21v-22, 88v-89 a.s., zeznania T. B. k. 22v-23, 89 a.s., zeznania świadków: M. Z. k. 43, A. N. k. 43v-44 a.s., E. M. k. 44 a.s.).

W dniu 1 grudnia 2008 roku T. B. zawarła umowę o pracę ze swoją córką M. K. (1). Na mocy tej umowy została ona zatrudniona na stanowisku barmanki-kelnerki w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem 1126 złotych brutto (umowa o pracę z dnia 1 grudnia 2008 roku – akta osobowe). Do jej obowiązków na tym stanowisku należało obsługa klientów baru, dbanie o asortyment baru, przyjmowanie zamówień, rozliczanie się z pieniędzy po zakończeniu pracy, przekazywanie utargu, przygotowywanie drinków, dbanie o porządek i czystość w miejscu pracy, polerowanie szkła, czyszczenie baru (zakres obowiązków barmana/kelnera-akta osobowe, zeznania ubezpieczonej k. 21v-22, 88v-89 a.s., zeznania T. B. k. 22v-23, 89 a.s.).

Na mocy aneksu z dnia 1 stycznia 2009 roku jej wynagrodzenie zostało podwyższone do 1276 złotych brutto (aneks z dnia 1 stycznia 2009 roku- akta osobowe). Aneksem z dnia 1 lutego 2009 roku jej wymiaru czasu pracy obniżono do ½ etatu, a wynagrodzenie do 638 złotych brutto (aneks z dnia 1 lutego 2009 roku- akta osobowe). Aneksem z dnia 1 lipca 2009 roku jej wymiaru czasu zwiększono do pełnego etatu, a wynagrodzenie do 1776 złotych brutto (aneks z dnia 1 lipca 2009 roku- akta osobowe). Jej wynagrodzenie zwiększano od dnia 1 stycznia 2010 roku do 1317 złotych brutto, od 1 stycznia 2011 roku do 1386 złotych brutto, od 1 stycznia 2012 roku do 1500 złotych brutto (zeznania ubezpieczonej k. 21v-22, 88v-89 a.s., zeznania T. B. k. 22v-23, 89 a.s., aneksy z dnia 1 stycznia 2010 roku, 1 stycznia 2011 roku, 1 stycznia 2012 roku -akta osobowe).

W dniu (...) roku M. K. (1) urodziła pierwsze dziecko-syna M. K. (2) i od tego dnia korzystała z urlopu macierzyńskiego, a następnie z urlopu rodzicielskiego (wniosek o urlop z dnia 25 czerwca 2013 roku – akta osobowe). Od dnia 16 czerwca powróciła do pracy na uprzednie zajmowane stanowisko (aneks z dnia 16 czerwca 2014 roku – akta osobowe). Z dniem 1 sierpnia 2014 roku jej wymiar czasu pracy zmniejszono do 3/4 etatu, a wynagrodzenie do 1260 złotych brutto (aneks z dnia 1 sierpnia 2014 roku- akta osobowe).

Z dniem 1 września 2014 roku powierzono jej stanowisko menadżera, zwiększono czas pracy do pełnego etatu, a wynagrodzenie ustalono na kwotę 3779, 74 złote (aneks z dnia 1 września 2014 roku-akta osobowe). Zmieniono jej zakres obowiązków, a do jej zadań należało od 1 września 2014 roku: organizowanie i nadzór pracy personelu, kontakty z klientami i opieka nad nimi, organizowanie imprez okolicznościowych, składanie zamówień na produkty żywnościowe i środki czystości u dostawców, kontakty z pralnią, kontakty z biurem księgowym tj. dostarczanie dokumentacji w postaci faktur, dowodów wpłaty, sprawozdań, Została również upoważniona do podpisywania faktur i dokumentów. (aneks z dnia 1 września 2014 roku- akta osobowe, zeznania ubezpieczonej k. 21v-22, 88v-89 a.s., zeznania T. B. k. 22v-23, 89 a.s., zeznania świadków: M. Z. k. 43, A. N. k. 43v-44 a.s., E. M. k. 44 a.s.).

W dniu 1 września 2014 roku płatnik zatrudnił 2 barmanów - kelnerów, jednego kucharza na podstawie umowy o pracę z minimalnym wynagrodzeniem za pracę. Ponadto staż u T. B. odbywało dwie osoby, które były zatrudnione na stanowiskach barmana i pomocy kuchennej. Obsługą księgową przedsiębiorstwa zajmowała się E. M. (zeznania

ubezpieczonej k. 21v-22, 88v-89 a.s., zeznania T. B. k. 22v-23, 89 a.s., zeznania świadków: M. Z. k. 43, A. N. k. 43v-44 a.s., E. M. k. 44 a.s.).

Od 19 grudnia 2014 roku wnioskodawczyni przebywała na zwolnieniu chorobowym. W dniu (...) urodziła drugie dziecko i od tego dnia przebywała na urlopie macierzyńskim, a następnie rodzicielskim. Po jego upływie powróciła do pracy u płatnika na dotychczasowe stanowisko (zeznania ubezpieczonej k. 21v-22, 88v-89 a.s., zeznania T. B. k. 22v-23, 89 a.s., zeznania świadków: M. Z. k. 43, A. N. k. 43v-44 a.s., E. M. k. 44 a.s.).

Sąd dał wiarę zeznaniom wnioskodawczyni, T. B. oraz świadków M. Z., A. N., E. M., którzy w swoich relacjach wskazywali okoliczności uzasadniające określenie wynagrodzenia ubezpieczonej od 1 września 2014 roku na kwotę 3779,74 złotych na kwotę brutto. Wskazać należy, iż zarówno wnioskodawczyni, jak też T. B. konsekwentnie w całym toku postępowania podkreślały, że od 1 września 2014 roku zakres obowiązków M. K. (1) uległ zmianie, albowiem od tego dnia zarządzała ona hotelem w imieniu płatnika. Okoliczności te w pełni potwierdzone zostały w niniejszej sprawie nie tylko dowodami z dokumentów, ale też zeznaniami wymienionych świadków. Podkreślić bowiem trzeba, że M. Z. i A. N., potwierdzały okoliczność, iż wnioskodawczyni od 1 września 2014 roku zajmowała się organizowaniem i nadzorem pracy personelu, kontaktami z klientami i opieką nad nimi, organizowaniem imprez okolicznościowych. Z kolei E. M. potwierdziła, że po 1 września 2014 roku to ubezpieczona zajmowała się kontaktami z biurem księgowym.

Zeznania wszystkich przesłuchanych w tej sprawie i wymienionych wyżej osób były przy tym logiczne, wewnętrznie spójne i wzajemnie ze sobą zbieżne, a nadto konsekwentne, rzeczowe i znajdujące ugruntowanie w treści zebranego materiału procesowego, zwłaszcza zaś w dowodach ze zgromadzonych dokumentów. Stąd też, Sąd dał wiarę zeznaniom wnioskodawczyni, T. B. i przesłuchanych świadków, nie znajdując żadnych podstaw by kwestionować ich szczerłość i zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy. Dodać jeszcze należy, że przesłuchani w sprawie świadkowie to osoby niespokrewnione i niespowinowane z wnioskodawczynią i przez to niemające żadnego interesu w składaniu fałszywych zeznań na jej korzyść oraz kreowaniu niezgodnej z rzeczywistością wersji zdarzeń.

Dokumentacja została obdarzona przez Sąd wiarą w całości. Nie budziła ona wątpliwości zarówno, co do formy, jak i treści oraz nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w rozpatrywanej sprawie nie kwestionował tego, że M. K. (1) świadczyła pracę na rzecz T. B. przed przejściem na zwolnienie lekarskie. Organ rentowy uznał jedynie, że otrzymywane przez nią wynagrodzenie jest zbyt wygórowane, co miało doprowadzić do uzyskania wyższych świadczeń ubezpieczeniowych.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 roku, poz. 963, ze zmianami) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. Jednocześnie na podstawie art. 11 ust. 1 cytowanej ustawy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniu chorobowemu, a na podstawie art. 12 ust. 1 – ubezpieczeniu wypadkowemu.

Artykuł 13 pkt 1 ustawy systemowej stanowi, że powyższym ubezpieczeniom pracownicy podlegają w okresie od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku.

Ponadto zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. a) ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 581, ze zmianami) osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które są pracownikami, obowiązkowo podlegają ubezpieczeniu zdrowotnemu.

Przechodząc do analizy umowy łączącej M. K. (1) z T. B. w pierwszej kolejności należy wskazać, że zgodnie ze stanowiskiem orzecznictwa samo zawarcie umowy o pracę przez kobiety będące w stanie ciąży nie może powodować żadnych negatywnych konsekwencji. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 sierpnia 2005 roku (II UK 320/04, LEX nr

176910) stwierdził, że osiągnięcie na podstawie umowy o pracę celu uzyskania prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie jest sprzeczne z ustawą. Nawet w sytuacji, gdyby osiągnięcie tych świadczeń było jedynym celem stron. Oznacza to, iż skorzystanie z ochrony zagwarantowanej w ramach Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez zawarcie umowy o pracę jest działaniem legalnym.

Ustalenie wysokości wynagrodzenia wpisuje się natomiast w zasadę swobody umów, na podstawie której strony dowolnie kształtują treść zawartej umowy, byleby nie była ona sprzeczna z ustawą lub zasadami współżycia społecznego. Ważne jest również, aby wysokość wynagrodzenia była ustalona zgodnie z treścią art. 78 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku kodeks pracy (Dz. U. z 2016, poz. 1666), który stanowi, że wynagrodzenie za pracę powinno być tak ustalone, aby odpowiadało w szczególności rodzajowi wykonywanej pracy i kwalifikacjom wymaganych przy jej wykonywaniu, a także uwzględniało ilość i jakość świadczonej pracy. Umowa o pracę wywołuje nie tylko skutki bezpośrednie pomiędzy stronami, lecz także dalsze, w tym na płaszczyźnie ubezpieczeń społecznych. Roszczenie ubezpieczonego konkretyzuje się bowiem do wysokości należnego świadczenia, które z kolei zależne jest od wysokości wynagrodzenia. W związku z tym Zakład Ubezpieczeń Społecznych, a w przypadku odwołania Sąd mają prawo zbadania zasadności podniesienia kwoty wynagrodzenia, dokonując oceny z punktu widzenia interesu publicznego (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2005 roku II UZP 2/05, LEX nr 148238; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 14 listopada 2014 roku, III AUa 172/14, LEX nr 1621153).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy Sąd nie dopatrywał się, aby ustalenie dla wnioskodawczynie wynagrodzenia w wysokości 3779,74 złotych brutto, biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności, było zbyt wygórowane i rażące. Jak wynika z postępowania dowodowego, od 1 września 2014 roku ewidentnie zwiększył się zakres obowiązków M. K. (1). Wnioskodawczynie dysponowała już wówczas ponad 5-letnim doświadczeniem wynikającym z uprzedniego zatrudnienia u T. B.. Już tylko zwykła analiza ilościowa zakresów obowiązków z obu okresów zatrudnienia wskazuje, że od 1 września 2014 roku M. K. (1) zakres jej obowiązków został zwiększony, albowiem od tego dnia zarządzała hotelem jako menadżer, a przed tym dniem zajmowała stanowisko kelnerki-barmanki.

Należy również zwrócić uwagę, że podwyższenie wynagrodzenia nie jest zbyt wygórowane. Przed 1 września 2014 roku wnioskodawczynie zarabiała 1260 złotych brutto w wymiarze czasu pracy 3/4 etatu, zaś w spornym okresie 3779,74 złotych brutto miesięcznie w ramach pełnego etatu. Od 1 września 2014 roku jej stanowisko, a co za tym idzie również zakres obowiązków uległo jednak zmianie, albowiem powierzono jej do wykonania czynności bardziej skomplikowane.

Podsumowując, wynagrodzenie ustalone dla M. K. (1) na kwotę 3779,74 złotych brutto w ocenie Sądu nie jest wygórowane, szczególnie, jeśli wziąć pod uwagę, rozbudowanie ilościowe i merytoryczne zakresu jej obowiązków.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 kodeksu postępowania cywilnego. Zgodnie ze wskazanym przepisem strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do niezbędnych kosztów procesu zalicza się także wynagrodzenie adwokata lub radcy prawnego, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach. Wysokość wynagrodzenia w niniejszej sprawie została przyznana zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 490). W myśl § 2 ust. 2 tego rozporządzenia opłata za czynności radcy prawnego nie może być wyższa niż sześciokrotna stawka minimalna ani przekraczać wartości przedmiotu sprawy. W świetle § 11 ust. 2 cytowanego rozporządzenia w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego stawki minimalne wynoszą 60 złotych. Sąd uznał, że nakład pracy pełnomocnika wnioskodawczynie uzasadnia zasądzenie trzykrotności stawki minimalnej. Tym samym zasadnym było zasądzenie na rzecz M. K. (1) zwrotu kosztów procesu w kwocie 180 złotych.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy w Lublinie w oparciu o powołane przepisy oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku